

[Askjær Jørgensen.]

fredninger, og at det ikke er så galt. Jeg kan hertil sige, at vi naturligvis ikke tror på, at vi kan redde Danmarks økonomi ved at indstille fredningerne, men når det først begynder at udvikle sig derhen, at selve fredningsudgiften ikke er det væsentligste, men at den væsentlige udgift er de nedlagte arbejdspladser, er det, vi finder, at det haster med en ændring af fredningslovene.

Sluttelig skal jeg bemærke, at når man nu graver i denne sag og så kigger under § 27, punkt 4, i finansloven, hvor der står om fredning, så ser man egentlig de allergrelleste eksempler på, hvordan en alt, alt for stor part af skattekroneerne bruges til administration, mens det kun er ganske lidt, der egentlig kommer selve sagen til gode.

Aksel Pedersen (V):

Debatten her i dag er jo startet på grundlag af en sag, hvor man for første gang, så vidt jeg har forstået, bruger naturfredningslovens § 1, stk. 2, til nedlæggelse af lovligt etablerede virksomheder imod ejerens protest.

Jeg har selv som medlem af fredningsnævnet været med til at gennemføre fredninger. Dengang var det for os, der var med, en væsentlig sag, at disse fredninger blev gennemført på en sådan måde, at ikke alene de naturmæssige, men også de erhvervmæssige parter blev behandlet på en måde, som de fandt var rimelig.

Jeg finder det meget betænkeligt, når man i en fredningssag kan nedlægge erhvervsliv for at opfylde fredningsønsker. Jeg vil her spørge ministeren, om ikke det er gørkligt at træffe foranstaltninger til en lovændring, hvorefter ministeren har det sidste ord i sagen, hvis det kommer så vidt. Kun når der er tale om erhvervmæssige virksomheder, synes jeg, det er rimeligt, at ministeren har en mulighed for at gå ind i sagen til slut.

Der vil i en fredningssag selvfølgelig være forskellige opfattelser af, hvor langt man skal gå. Der er jo ingenting, der er helt sort, og der er heller ingenting, der er helt hvidt, men på et eller andet punkt må man træffe en afgørelse i overvejelserne mellem erhvervmæssige interesser og fredningsmæssige interesser.

Må jeg i den forbindelse sige, at meget af det, som mennesker opfatter som værende smukt og værdifuldt at opleve, er samspillet mellem de dyrkede arealer med de skiftende

afgrøder, de bebyggede steder og de rene naturværdier, eventuelt på grundlag af fredninger. Men oplevelsen af naturen er i høj grad et kalejdoskop af indtryk. Man kan derudover stille krav til fredninger af hensyn til videnskaben, men ikke mindst her skal man nok særdeles nøje overveje, før man lader det gå ud over erhvervslivet. Venstre vil i det mindste advare imod, at man benytter § 1, stk. 2, uden i alleryderste tilfælde.

Fredningssager skal helst have en forståelse i befolkningen, og jeg tror, det bliver vanskeligt at skabe en tilstrækkelig forståelse, hvis man skal til at se, at erhvervsliv af den ene eller anden art nedlægges for at tilfredsstille fredningsmæssige formål.

Jeg vil ydermere advare imod, at man i områder, hvor man freder, går så tæt på, at man pålægger erhvervsliv, som er på de fredede arealer, store bygningsmæssige forpligtelser, for det har der også været en tendens til. Der har været en tendens til, at man stiller krav om, hvad der siden må ske med de gårde og de fabrikker, der ligger i fredede områder, og alene det kan være en meget stor begrænsning for erhvervslivet. Vi skal jo her i Danmark leve af at producere, og den enkelte kan ikke leve af en fortid på arealer med nutidens konkurrenceforhold.

Jeg tvivler på rimeligheden af bygningsmæssige godkendelser, ud over hvad der gælder i alle almindelige byggesager.

Danmark har behov for at værne sin natur, men Danmarks økonomiske behov bliver ikke mindre, alt imens vi bliver flere og flere med større og større krav til hverdagen.

Det forekommer mig, at vor debat i dag er opstået som en konfrontation mellem det økonomiske behov og en mere sværmerisk indstilling til, hvordan et fremtidigt Danmark skal være. Danmark har begrænsede ressourcer, og disse begrænsede ressourcer vil venstre være med til at værne, men det behøver ikke altid at være fredningsmæssige ressourcer, vi vil værne. Vi kan lige så godt tage den produktionsmæssige side af sagen med ind.

Der må finde en fornuftig afvejning sted mellem disse faktorer, for gør der ikke det, vil den danske befolkning ikke kunne føle sig i overensstemmelse med de fredninger, der bliver foretaget.

Til slut vil jeg lige sige til forespørgeren, at det måske ville være klogt af fremskridtspartiet